ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 26ης Ιουνίου 2008 *

Στην υπόθεση Τ-94/98,

Alfonsius Alferink, κάτοικος Heeten (Κάτω Χώρες), και οι 67 λοιποί ενάγοντες των οποίων τα ονόματα περιλαμβάνονται σε παράρτημα, εκπροσωπούμενοι αρχικώς από τους H. Bronkhorst και E. Pijnacker Hordijk, στη συνέχεια από τους H. Bronkhorst, E. Pijnacker Hordijk και J. Sluysmans, και τέλος από τον E. Pijnacker Hordijk, δικηγόρους,

ενάγοντες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τον T. van Rijn,

εναγομένης,

με αντικείμενο αγωγή αποζημιώσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 178 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 235 ΕΚ) και του άρθρου 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ), προς αποκατάσταση των ζημιών που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν οι ενάγοντες λόγω του ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1033/89, της 20ής Απριλίου 1989, για την τροποποίηση του κανονισμού

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

(ΕΟΚ) 1546/88 για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου (ΕΕ L 110, σ. 27), ο οποίος δεν προέβλεπε με σαφήνεια και ακρίβεια ότι η παραγωγή γάλακτος έπρεπε να επαναληφθεί στην αρχική εκμετάλλευση SLOM, παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Μ. Βηλαρά, πρόεδρο, Ε. Martins Ribeiro (εισηγήτρια) και Κ. Jürimäe, δικαστές,

γραμματέας: J. Plingers, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 25ης Σεπτεμβρίου 2007,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

1 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1078/77 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί συστάσεως καθεστώτος πριμοδοτήσεων για την μη διάθεση σε εμπορία του γάλακτος και

των γαλακτοκομικών προϊόντων και την αναδιάρθρωση των αγελών βοοειδών γαλακτοπαραγωγής (JO L 131, σ. 1), προέβλεπε την καταβολή πριμοδοτήσεως μη εμπορίας ή πριμοδοτήσεως μετατροπής της παραγωγής στους παραγωγούς οι οποίοι αναλάμβαναν τη δέσμευση να μη διαθέτουν στο εμπόριο γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα επί πενταετή περίοδο μη εμπορίας ή να μη διαθέτουν στο εμπόριο γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα και να μετατρέψουν τις αγέλες τους από αγέλες παραγωγής γάλακτος σε αγέλες παραγωγής κρέατος επί τετραετή περίοδο μετατροπής της παραγωγής.

2 Οι παραγωγοί που ανέλαβαν δέσμευση βάσει του κανονισμού 1078/77 αποκαλούνται κοινώς «παραγωγοί SLOM»· το τελευταίο αυτό ακρωνύμιο προέρχεται από την ολλανδική έκφραση «slachten en omschakelen» (σφαγή και μετατροπή) που περιγράφει τις υποχρεώσεις των παραγωγών στο πλαίσιο του καθεστώτος μη εμπορίας ή μετατροπής της παραγωγής.

3 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 856/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 10), και ο κανονισμός (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), καθιέρωσαν, από 1ης Απριλίου 1984, συμπληρωματική εισφορά εισπραττόμενη επί των παραδιδομένων ποσοτήτων γάλακτος που υπερέβαιναν μια ποσότητα αναφοράς που θα καθοριζόταν, για κάθε αγοραστή, εντός του ορίου μιας συνολικής εγγυημένη ποσότητας για κάθε κράτος μέλος. Η ποσότητα αναφοράς που απαλλασσόταν από τη συμπληρωματική εισφορά ήταν ίση προς την ποσότητα γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος που είτε είχε παραδώσει ο παραγωγός είτε είχε αγοραστεί από γαλακτοκομική επιχείρηση, αναλόγως της εναλλακτικής λύσεως που έχει επιλέξει το κράτος, κατά το έτος αναφοράς, το οποίο, όσον αφορά το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, είναι το έτος 1983.

4 Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 82), καθορίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984 (ΕΕ L 132, σ. 11). Ο τελευταίος αυτός κανονισμός καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1546/88 της Επιτροπής, της 3ης Ιουνίου 1988, σχετικά με τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 139, σ. 12), σκοπός του οποίου είναι, μεταξύ άλλων, η αναμόρφωση των διατάξεων που εφαρμόζονται στον συγκεκριμένο τομέα (πρώτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού).

5 Οι παραγωγοί που δεν είχαν παραδώσει γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς που είχε επιλεγεί από το οικείο κράτος μέλος, σε εκτέλεση δεσμεύσεως αναληφθείσας βάσει του κανονισμού 1078/77, αποκλείονταν από τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς.

6 Με τις αποφάσεις της 28ης Απριλίου 1988, 120/86, Mulder (Συλλογή 1988, σ. 2321, στο εξής: απόφαση Mulder I), και 170/86, von Deetzen (Συλλογή 1988, σ. 2355, στο εξής: απόφαση von Deetzen I), το Δικαστήριο κήρυξε ανίσχυρο τον κανονισμό 857/84, όπως είχε συμπληρωθεί με τον κανονισμό 1371/84, στο μέτρο που δεν προέβλεπε τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς στους παραγωγούς οι οποίοι, σε εκτέλεση δεσμεύσεως αναληφθείσας βάσει του κανονισμού 1078/77, δεν παρέδωσαν γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς που επέλεξε το οικείο κράτος μέλος.

7 Κατόπιν των προμνησθεισών στη σκέψη 6 αποφάσεων Mulder I και von Deetzen I, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 20 Μαρτίου 1989, τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89, για την τροποποίηση του κανονισμού 857/84 (ΕΕ L 84, σ. 2), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 1989, προκειμένου να επιτραπεί η χορήγηση, στην κατηγορία των παραγωγών που αφορούσαν οι αποφάσεις αυτές, ειδικής ποσότητας αναφοράς ίσης προς το 60 % της παραγωγής τους κατά τους 12 μήνες που είχαν προηγηθεί της αναλήψεως δεσμεύσεως περί μη εμπορίας ή μετατροπής της παραγωγής βάσει του κανονισμού 1078/77.

8 Το άρθρο 3α, παράγραφος 1, στοιχεία α΄ έως δ΄, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, προβλέπει τα εξής:

«Ο παραγωγός που αναφέρεται στο άρθρο 12, στοιχείο γ΄, τρίτο εδάφιο:

[...]

λαμβάνει προσωρινά, κατόπιν αιτήσεώς του που υποβάλλει εντός προθεσμίας τριών μηνών από τις 29 Μαρτίου 1989, ειδική ποσότητα αναφοράς υπό τον όρο ότι ο παραγωγός αυτός:

α) δεν έχει παύσει τη δραστηριότητά του στα πλαίσια του άρθρου 2, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού […] 1078/77 ή εκχωρήσει ολόκληρη τη γαλακτοκομική του εκμετάλλευση πριν τη λήξη της περιόδου μη εμπορίας ή μετατροπής·

β) [αποδεικνύει], προς υποστήριξη της αιτήσεώς του και κατά τρόπο που να ικανοποιεί την αρμόδια αρχή, ότι δύναται να παράγει στην εκμετάλλευσή του ποσότητα που φθάνει μέχρι την αιτηθείσα ποσότητα αναφοράς·

γ) αναλαμβάνει τη δέσμευση να πωλεί γάλα ή άλλα προϊόντα απευθείας στον καταναλωτή ή/και να παραδίδει γάλα σ' έναν αγοραστή·

δ) αναλαμβάνει τη δέσμευση, όσον αφορά την ειδική ποσότητα αναφοράς, να μη ζητήσει να υπαχθεί σε οποιοδήποτε πρόγραμμα εγκατάλειψης ποσοτήτων αναφοράς μέχρι το τέλος του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς.»

9 Η παράγραφος 3 του άρθρου 3α του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, ορίζει τα ακόλουθα:

«Εάν, εντός προθεσμίας δύο ετών από τις 29 Μαρτίου 1989, ο παραγωγός μπορέσει να παράσχει στην αρμόδια αρχή επαρκείς αποδείξεις για το ότι έχει πραγματικά ξαναρχίσει τις άμεσες πωλήσεις ή/και τις παραδόσεις και ότι αυτές οι άμεσες πωλήσεις ή/και παραδόσεις έφθασαν κατά τη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων μηνών σε επίπεδο ίσο ή μεγαλύτερο από 80 % της προσωρινής ποσότητας αναφοράς, η ειδική ποσότητα αναφοράς τού χορηγείται οριστικά. Στην αντίθετη περίπτωση, η προσωρινή ποσότητα αναφοράς επιστρέφεται ολόκληρη στην κοινοτική εφεδρική ποσότητα […]».

10 Το άρθρο 12, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, προβλέπει ότι «[γ]ια την εφαρμογή του άρθρου 3α, θεωρείται ως παραγωγός ο κάτοχος γεωργικής εκμετάλλευσης —ο οποίος μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων— του οποίου η εκμετάλλευση βρίσκεται εντός του γεωγραφικού εδάφους της Κοινότητας».

11 Το άρθρο 12, στοιχείο δ΄, του κανονισμού 857/84 διευκρινίζει τα ακόλουθα:

«Κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού νοείται ως:

δ) εκμετάλλευση: το σύνολο των μονάδων παραγωγής που διαχειρίζεται ο παραγωγός και βρίσκονται στο γεωγραφικό έδαφος της Κοινότητας.»

12 Το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1033/89 της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 1989 (ΕΕ L 110, σ. 27), έχει ως εξής:

«Η αίτηση [ειδικής ποσότητας αναφοράς] που αναφέρεται στο άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού [...] 857/84 υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο παραγωγό στην αρμόδια αρχή που ορίζεται από το κράτος μέλος, σύμφωνα με λεπτομέρειες που καθορίζονται από αυτό και με τον όρο ότι ο παραγωγός μπορεί να αποδείξει ότι διαχειρίζεται ακόμη, στο σύνολό της ή εν μέρει, την ίδια εκμετάλλευση με εκείνη που διαχειριζόταν τη στιγμή της εγκρίσεως που αναφέρεται στο άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1391/78 της Επιτροπής, της αίτησης για τη χορήγηση πριμοδότησης.

Η αρμόδια αρχή γνωστοποιεί την παραλαβή της αίτησης, προβαίνει στον έλεγχο των όρων που καθορίζονται στην εν λόγω παράγραφο 1 και καταγράφει τις δεσμεύσεις που ανέλαβε γραπτώς ο παραγωγός.

Τα στοιχεία του προσδιορισμού της ικανότητας του παραγωγού να παράγει μέχρι το ύψος της ποσότητας αναφοράς που έχει ζητηθεί, μπορούν να είναι ιδίως:

— οι άμεσες πωλήσεις ή/και οι παραδόσεις γάλακτος που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από το τέλος της περιόδου μη εμπορίας ή μετατροπής,

— το ζωικό κεφάλαιο γαλακτοπαραγωγής, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού [...] 1391/78, που διατηρείται στη γεωργική εκμετάλλευση,

— η έκταση μόνιμα σε χορτονομή ή/και η έκταση των κτηνοτροφικών καλλιεργειών της εκμετάλλευσης όπως αυτές προκύπτουν από το σχέδιο [αμειψισποράς και από τη σπορά] που έχει πραγματοποιηθεί,

— οι επενδύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3, σημείο 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού [...] 857/84.»

13 Οι παραγωγοί που είχαν αναλάβει δεσμεύσεις μη εμπορίας ή μετατροπής της παραγωγής και οι οποίοι, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 764/89, έλαβαν τη λεγόμενη «ειδική» ποσότητα αναφοράς καλούνται «παραγωγοί SLOM I».

14 Μα απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89, Spagl (Συλλογή 1990, σ. I-4539), το Δικαστήριο κήρυξε ανίσχυρο το άρθρο 3α, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, στο μέτρο που απέκλειε από τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς βάσει της διατάξεως αυτής τους παραγωγούς για τους οποίους η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής, σε εκτέλεση δεσμεύσεως που είχε αναληφθεί σύμφωνα με τον κανονισμό 1078/77, είχε λήξει πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1983 ή, ενδεχομένως, πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1983.

15 Κατόπιν της προμνησθείσας στη σκέψη 14 αποφάσεως Spagl, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91, της 13ης Ιουνίου 1991, για την τροποποίηση του κανονισμού 857/84 (ΕΕ L 150, σ. 35), ο οποίος, καταργώντας τους όρους που είχαν κηρυχθεί ανίσχυροι από το Δικαστήριο, επέτρεψε τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς στους εν λόγω παραγωγούς. Οι παραγωγοί αυτοί καλούνται κοινώς «παραγωγοί SLOM II».

16 Με παρεμπίπτουσα απόφαση της 19ης Μαΐου 1992, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-3061, στο εξής: απόφαση Mulder II), το Δικαστήριο έκρινε ότι η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα ευθυνόταν

για τη ζημία που είχαν υποστεί ορισμένοι γαλακτοπαραγωγοί που είχαν αναλάβει δεσμεύσεις σύμφωνα με τον κανονισμό 1078/77 και είχαν στη συνέχεια εμποδιστεί να διαθέσουν γάλα στο εμπόριο λόγω της εφαρμογής του κανονισμού 857/84. Όσον αφορά τα καταβλητέα ποσά, το Δικαστήριο κάλεσε τα μέρη να τα προσδιορίσουν από κοινού με συμφωνία.

17 Με απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 2000, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-203), το Δικαστήριο αποφάσισε σχετικά με το ποσό των αποζημιώσεων που ζήτησαν οι ενάγοντες στις υποθέσεις που αφορούσε η προμνησθείσα στη σκέψη 16 απόφαση Mulder II.

Ιστορικό της διαφοράς

18 Οι ενάγοντες, Alfonsius Alferink και 67 άλλοι γαλακτοπαραγωγοί στις Κάτω Χώρες, ανέλαβαν, στο πλαίσιο του κανονισμού 1078/77, δέσμευση μη εμπορίας.

19 Δυνάμει της σχετικής ρυθμίσεως, οι ενάγοντες υπέβαλαν στις ολλανδικές αρχές αίτηση χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς που θα τους επέτρεπε να παράγουν ορισμένες ποσότητες γάλακτος χωρίς να υπόκεινται στη συμπληρωματική εισφορά. Ορισμένοι από τους ενάγοντες έλαβαν προσωρινή ειδική ποσότητα αναφοράς, ενώ σε άλλους χορηγήθηκε οριστική ειδική ποσότητα αναφοράς.

20 Κατόπιν της χορηγήσεως των προμνησθεισών ειδικών ποσοτήτων αναφοράς, οι ολλανδικές αρχές διενήργησαν ελέγχους προκειμένου να εξακριβώσουν αν οι ενάγοντες παρήγαν τις ποσότητες αναφοράς σύμφωνα με τους όρους που καθορίζει η κοινοτική ρύθμιση. Διαπιστώνοντας ότι η παραγωγή γάλακτος δεν είχε ξαναρχίσει στην αρχική εκμετάλλευση SLOM ή στην ίδια λειτουργική και οικονομική μονάδα εκμεταλλεύσεως με εκείνη στην οποία πραγματοποιούνταν η παραγωγή κατά την ημερομηνία αναλήψεως της δεσμεύσεως μη εμπορίας, καθόσον οι ενάγοντες έκαναν χρήση, για την παραγωγή γάλακτος, μέσων παραγωγής που μίσθωναν από τρίτους, οι ολλανδικές αρχές θεώρησαν ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις της κοινοτικής ρυθμίσεως όσον αφορά τη χορήγηση οριστικής ποσότητας αναφοράς. Συνεπώς,

αρνήθηκαν να χορηγήσουν οριστική ποσότητα αναφοράς στους ενάγοντες που είχαν λάβει προσωρινή ποσότητα αναφοράς και αφαίρεσαν την οριστική ποσότητα αναφοράς από εκείνους στους οποίους είχε χορηγηθεί τέτοια ποσότητα.

21 Οι ενάγοντες προσέφυγαν ενώπιον του College van Beroep voor het bedrijfsleven (εφετείο αρμόδιο επί οικονομικών διοικητικών διαφορών, Κάτω Χώρες) κατά των αποφάσεων του ολλανδικού Υπουργείου Γεωργίας, Διαχειρίσεως των Φυσικών Πόρων και Αλιείας (στο εξής: Υπουργείο) να μην τους χορηγηθεί οριστική ποσότητα αναφοράς ή να τους αφαιρεθεί η ποσότητα που τους είχε χορηγηθεί. Υποστήριξαν, ειδικότερα, ότι, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς του εν λόγω υπουργείου, η σχετική ρύθμιση δεν απαιτούσε, για τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς, να επαναληφθεί η παραγωγή γάλακτος στην αρχική εκμετάλλευση SLOM ή στην ίδια λειτουργική και οικονομική μονάδα εκμεταλλεύσεως με εκείνη στην οποία πραγματοποιούνταν η παραγωγή κατά την ημερομηνία αναλήψεως της δεσμεύσεως μη εμπορίας. Το College van Beroep voor het bedrijfsleven απέρριψε την προσφυγή τους.

22 Ένας από τους ενάγοντες, ο G. J. Hulter, άσκησε αγωγή ενώπιον του Rechtbank te 's-Gravenhage (Πρωτοδικείο Χάγης, Κάτω Χώρες) υποστηρίζοντας ότι ούτε η απόφαση του Υπουργείου ούτε η σχετική ρύθμιση δεν ανέφεραν —ή τουλάχιστον όχι επαρκώς— τις προϋποθέσεις της μετατροπής μιας προσωρινής ποσότητας αναφοράς σε οριστική ποσότητα αναφοράς καθώς και ότι δεν είχε παρασχεθεί εγκαίρως η σωστή πληροφόρηση όσον αφορά τα κριτήρια για την οριστική χορήγηση ποσότητας αναφοράς. Η αγωγή αυτή απορρίφθηκε με απόφαση της 20ής Ιανουαρίου 1999.

23 Ο G. J. Hulter άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Gerechtshof te 's-Gravenhage (Εφετείο Χάγης, Κάτω Χώρες), το οποίο, με απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 2000, επικύρωσε την απόφαση του Rechtbank te 's-Gravenhage.

24 Ο G. J. Hulter άσκησε ενώπιον του Hoge Raad der Nederlanden (Ακυρωτικό Δικαστήριο) αναίρεση, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση της 8ης Μαρτίου 2002.

Διαδικασία

25 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 19 Ιουνίου 1998, ο A. Alferink καθώς και οι 67 λοιποί ενάγοντες των οποίων τα ονόματα περιέχονται σε παράρτημα άσκησαν την υπό κρίση αγωγή.

26 Στις 30 Σεπτεμβρίου 1998 διεξήχθη ενώπιον του Πρωτοδικείου άτυπη συνεδρίαση, στην οποία μετέσχαν οι εκπρόσωποι των διαδίκων. Κατά τη διάρκεια της συνεδριάσεως αυτής, οι διάδικοι είχαν τη δυνατότητα να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους επί της εκ μέρους του Πρωτοδικείου αναλυτικής κατατάξεως των υποθέσεων που αφορούν τους παραγωγούς SLOM.

27 Με διάταξη του προέδρου του τετάρτου τμήματος της 8ης Οκτωβρίου 1998, το Πρωτοδικείο ανέστειλε τη διαδικασία στην υπό κρίση υπόθεση.

28 Στις 17 Μαΐου 2000, πραγματοποιήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου δεύτερη άτυπη συνεδρίαση στην οποία μετέσχαν οι εκπρόσωποι των διαδίκων.

29 Στις 17 Ιανουαρίου 2002, πραγματοποιήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου τρίτη άτυπη συνεδρίαση στην οποία μετέσχαν οι εκπρόσωποι των διαδίκων. Κατά τη διάρκεια της συνεδριάσεως αυτής, αποφασίστηκε, σε συμφωνία με τους διαδίκους, η αναστολή της εκδικάσεως της υποθέσεως αυτής εν αναμονή της αποφάσεως του Hoge Raad der Nederlanden.

30 Με διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος της 30ής Μαρτίου 2004, το Πρωτοδικείο διέταξε τη συνέχιση της παρούσας δίκης. Τάχθηκε, συνεπώς, προθεσμία στην Επιτροπή για να καταθέσει υπόμνημα αντικρούσεως. Στη συνέχεια, οι διάδικοι κατέθεσαν, αντιστοίχως, υπόμνημα απαντήσεως και υπόμνημα ανταπαντήσεως.

31 Με το νέο δικαστικό έτος άλλαξε η σύνθεση των τμημάτων του Πρωτοδικείου και ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο πέμπτο τμήμα, στο οποίο, κατά συνέπεια, ανατέθηκε η εκδίκαση της υπό κρίση υποθέσεως.

32 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

33 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 25ης Σεπτεμβρίου 2007.

Αιτήματα των διαδίκων

34 Οι ενάγοντες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να υποχρεώσει την Κοινότητα να καταβάλει τα ποσά που αναφέρονται σε παράρτημα της αγωγής ως αποζημίωση για τη ζημία που υπέστησαν εξ αιτίας της ακατάλληλης διατυπώσεως του άρθρου 3α του κανονισμού 1546/88, πλέον τόκων προς 8 % ετησίως από τις 23 Φεβρουαρίου 1998 και μέχρις αποπληρωμής·

— να καταδικάσει την Κοινότητα στα δικαστικά έξοδα.

35 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή·

— να καταδικάσει τους ενάγοντες στα δικαστικά έξοδα.

Επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του κανονισμού 1546/88

Επιχειρήματα των διαδίκων

36 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι ενάγοντες προέβαλαν ισχυρισμό αντλούμενο από την έλλειψη νομιμότητας του κανονισμού 1546/88, υποστηρίζοντας ότι ο κανονισμός αυτός δημιουργεί δυσμενή διάκριση μεταξύ των παραγωγών SLOM και των λοιπών γαλακτοπαραγωγών και παραβιάζει την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

37 Η Επιτροπή παρατήρησε ότι πρόκειται για νέο ισχυρισμό ο οποίος, ως τοιούτος, πρέπει να κριθεί απαράδεκτος.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

38 Από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, και του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου προκύπτει ότι το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο πρέπει να αναφέρει το αντικείμενο της διαφοράς και να περιέχει συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση και ότι απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία. Ωστόσο, ο ισχυρισμός που αποτελεί ανάπτυξη λόγου που προβλήθηκε προηγουμένως, άμεσα ή έμμεσα, με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο και συνδέεται στενά με τον λόγο αυτόν πρέπει να κρίνεται παραδεκτός (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Οκτωβρίου 1999, C-104/97 P, Atlanta κατά Ευρωπαϊκής Κοινότητας, Συλλογή 1999, σ. I-6983, σκέψη 29· διάταξη του προέδρου του τρίτου τμήματος του Δικαστηρίου της 13ης Νοεμβρίου 2001, C-430/00 P, Dürbeck κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-8547, σκέψη 17· απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Μαρτίου 2007, T-340/04, France Télécom κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-573, σκέψη 164).

39 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο ισχυρισμός περί ελλείψεως νομιμότητας του κανονισμού 1546/88 αποτελεί νέον ισχυρισμό ο οποίος δεν στηρίζεται σε κανένα νέο νομικό ή πραγματικό στοιχείο που ανέκυψε κατά τη διάρκεια της δίκης και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ανάπτυξη ισχυρισμού που προβλήθηκε προηγουμένως, άμεσα ή έμμεσα, με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο και συνδέεται στενά με τον ισχυρισμό αυτόν (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Νοεμβρίου 2002, T-40/01, Scan Office Design κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-5043, σκέψη 96). Εξάλλου, οι ενάγοντες ουδόλως ανέφεραν τους λόγους για τους οποίους δεν μπόρεσαν να προβάλουν αυτή την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας παρά μόνον κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Επομένως, ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

Επί του αιτήματος αποζημιώσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

40 Οι ενάγοντες υπενθυμίζουν ότι, λόγω των πολλών ετών που παρήλθαν μεταξύ του χρόνου αναλήψεως της δεσμεύσεως μη εμπορίας και του χρόνου χορηγήσεως προσωρινής ειδικής ποσότητας αναφοράς, η εκμετάλλευσή τους δεν ήταν πλέον σε θέση να ξαναρχίσει τη δραστηριότητα εκτροφής γαλακτοπαραγωγών ζώων την οποία ασκούσαν προηγουμένως, οπότε προσέφυγαν σε μέσα παραγωγής τα οποία μίσθωσαν από τρίτους, όπως οι στάβλοι ή οι γαλακτοκομικές εγκαταστάσεις. Συνεπώς, οι προσωρινές ποσότητες αναφοράς που χορηγήθηκαν στους ενάγοντες δεν μετατράπηκαν σε οριστικές ποσότητες ή οι οριστικές ποσότητες τους αφαιρέθηκαν.

41 Παρατηρούν ότι, σύμφωνα με το Υπουργείο, το College van Beroep voor het bedrijfsleven και την Επιτροπή, το κοινοτικό δίκαιο, ειδικότερα δε το άρθρο 3α του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι, για τη χορήγηση οριστικής ποσότητας αναφοράς, η προσωρινή ποσότητα αναφοράς έπρεπε να παράγεται στην ίδια αρχική εκμετάλλευση SLOM ή στην ίδια λειτουργική και οικονομική μονάδα εκμεταλλεύσεως με εκείνη στην οποία πραγματοποιούνταν η παραγωγή κατά την ημερομηνία αναλήψεως της δεσμεύσεως SLOM. Συνεπώς, οι προϋποθέσεις χορηγήσεως ποσότητας

αναφοράς δεν πληρούνται όταν τα μέσα παραγωγής που χρησιμοποιούν οι παραγωγοί τα έχουν μισθώσει από τρίτους.

42 Με έγγραφο της 15ης Φεβρουαρίου 1995, η Επιτροπή, απαντώντας στην από 13 Οκτωβρίου 1994 επιστολή των εναγόντων, διευκρίνισε ότι η απόφαση του College van Beroep voor het bedrijfsleven αντικατόπτριζε ορθώς, κατά τη γνώμη της, την τότε ισχύουσα κοινοτική ρύθμιση όσον αφορά την εκμετάλλευση στην οποία έπρεπε να παράγεται η ειδική ποσότητα αναφοράς, ήτοι την αρχική εκμετάλλευση SLOM, εν όλω ή εν μέρει, με όλες τις προσθήκες της έως την ημερομηνία χορηγήσεως της προσωρινής ποσότητας αναφοράς. Η Επιτροπή παρέπεμπε, συναφώς, στην απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Δεκεμβρίου 1992, C-86/90, O'Brien (Συλλογή 1992, σ. I-6251), ιδίως δε στις σκέψεις 16 και 17, από τις οποίες, κατ' αυτήν, προκύπτει σαφώς ότι η κρίσιμη εκμετάλλευση είναι εκείνη που είχε διαμορφωθεί κατά την ημερομηνία χορηγήσεως της ποσότητας αναφοράς, και τούτο υπό την προϋπόθεση ότι, προκειμένου να του χορηγηθεί οριστική ποσότητα, ο παραγωγός «διαχειρίζεται ακόμη, εν όλω ή εν μέρει, την ίδια εκμετάλλευση με αυτήν που διαχειριζόταν κατά τη στιγμή εγκρίσεως της αιτήσεώς του για χορήγηση της πριμοδοτήσεως» (σκέψη 17).

43 Η Επιτροπή πρόσθεσε, με το ίδιο αυτό έγγραφο, ότι από τα πραγματικά στοιχεία που της είχε υποβάλει ο δικηγόρος των εναγόντων προέκυπτε ότι οι τελευταίοι δεν βρίσκονταν στην κατάσταση που αναφέρθηκε στην προηγούμενη σκέψη, καθόσον, είτε κατείχαν την αρχική εκμετάλλευση SLOM, αλλά δεν τη χρησιμοποιούσαν για την παραγωγή της ειδικής ποσότητας αναφοράς, είτε η εκμετάλλευση στην οποία παραγόταν η ποσότητα αναφοράς είχε αποκτηθεί μετά τη χορήγηση της προσωρινής ειδικής ποσότητας αναφοράς. Η Επιτροπή διευκρίνισε ακόμα ότι οι σκέψεις που θα μπορούσαν να γίνουν όσον αφορά τη μίσθωση μέσων παραγωγής των ειδικών ποσοτήτων αναφοράς έπρεπε να εξεταστούν με γνώμονα τις προηγούμενες παρατηρήσεις της όσον αφορά την ημερομηνία κατά την οποία τα μέσα αυτά είχαν αποκτηθεί και την ημερομηνία κατά την οποία τα μέσα αυτά είχαν προστεθεί στην αρχική εκμετάλλευση SLOM. Η Επιτροπή ανέφερε, τέλος, ότι η απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιανουαρίου 1991, C-341/89, Ballmann (Συλλογή 1991, σ. I-25), δεν αφορούσε, αντίθετα προς την άποψη των εναγόντων που απευθύνθηκαν σ' αυτήν, τους παραγωγούς SLOM.

44 Οι ενάγοντες θεωρούν, ωστόσο, ότι από το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, προκύπτει ότι ο αιτών προσωρινή ποσότητα αναφοράς δεν ήταν υποχρεωμένος να έχει στην κατοχή του το σύνολο της αρχικής εκμεταλλεύσεως SLOM. Συγκεκριμένα, εφόσον αρκούσε να χρησιμοποιείται ακόμα μέρος μόνον, έστω και περιορισμένο, της εκμεταλλεύσεως αυτής, η προσωρινή ποσότητα αναφοράς θα παραγόταν αναγκαστικά με τη

χρησιμοποίηση άλλων μέσων παραγωγής. Κατά τους ενάγοντες, αρκεί, συνεπώς, να κατέχει ο παραγωγός ακόμα ένα μέρος των μονάδων παραγωγής που διαχειριζόταν κατά τον χρόνο αναλήψεως της δεσμεύσεως μη εμπορίας.

45 Εξάλλου, οι λοιπές διατάξεις του άρθρου 3α του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, επιβεβαιώνουν ότι η χορηγούμενη ποσότητα αναφοράς μπορούσε να παραχθεί, κατά μεγάλο μέρος, με τη χρησιμοποίηση μέσων παραγωγής που δεν ανήκαν στην αρχική εκμετάλλευση SLOM. Οι ενάγοντες παρατηρούν συναφώς ότι, προς απόδειξη της ικανότητας παραγωγής της ζητουμένης ποσότητας αναφοράς, γίνονται δεκτά, ως αποδεικτικά στοιχεία, η έκταση μόνιμα σε χορτονομή και/ή το εμβαδόν των κτηνοτροφικών καλλιεργειών της εκμεταλλεύσεως όπως αυτές προκύπτουν από το σχέδιο αμειψισποράς και από τη σπορά που έχει πραγματοποιηθεί. Το προμνησθέν άρθρο 3α δεν μνημονεύει καμία προϋπόθεση σύμφωνα με την οποία πρέπει να πρόκειται για εκτάσεις μόνιμα σε χορτονομή ή άλλες εκτάσεις που να ανήκουν στην αρχική εκμετάλλευση SLOM. Η ίδια αρχή ισχύει και για τις επενδύσεις στις οποίες αναφέρεται η τελευταία περίπτωση του εν λόγω άρθρου 3α και οι οποίες αφορούν γενικώς τη μετά την λήξη της συμβάσεως SLOM περίοδο (δηλαδή τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο σχεδίου αναπτύξεως που κατατέθηκε πριν από την 1η Οκτωβρίου 1984).

46 Εξάλλου, ούτε ο κανονισμός 1078/77 ούτε οι εκτελεστικοί κανονισμοί που εκδόθηκαν βάσει του κανονισμού αυτού προβλέπουν την υποχρέωση διατηρήσεως στην ίδια κατάσταση της εκμεταλλεύσεως για την οποία αναλήφθηκε η δέσμευση SLOM. Αν βούληση του νομοθέτη ήταν να επαναλαμβάνεται η παραγωγή γάλακτος στην αρχική εκμετάλλευση SLOM ή μέσω της ίδιας λειτουργικής και οικονομικής μονάδας εκμεταλλεύσεως με εκείνη στην οποία πραγματοποιούνταν η παραγωγή κατά τον χρόνο αναλήψεως της δεσμεύσεως SLOM, αυτό θα έπρεπε να αναφέρεται ρητώς στην κοινοτική ρύθμιση.

47 Συνεπώς, από τη συνδυασμένη ανάγνωση του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, και του εκτελεστικού κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, προκύπτει ότι ο παραγωγός έπρεπε να είναι σε θέση να παράγει τις ζητούμενες ποσότητες αναφοράς χρησιμοποιώντας τις μονάδες παραγωγής των οποίων είχε τη διαχείριση, μέρος δε, τουλάχιστον, των εν λόγω χρησιμοποιουμένων προς τούτο μονάδων παραγωγής έπρεπε να αντιστοιχεί στις μονάδες τις οποίες διέθετε ο παραγωγός κατά τον χρόνο της αναλήψεως της δεσμεύσεως μη εμπορίας. Αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα από την Επιτροπή, οι κανονισμοί αυτοί ουδόλως προβλέπουν ότι η παραγωγή πρέπει να επαναληφθεί είτε στην αρχική εκμετάλλευση SLOM είτε στην ίδια μονάδα εκμεταλλεύσεως, από λειτουργικής και οικονομικής απόψεως, με εκείνη για την οποία επρόκειτο κατά τον χρόνο αναλήψεως της δεσμεύσεως μη εμπορίας.

48 Έτσι, θεσπίζοντας ρύθμιση η οποία δεν προβλέπει ρητώς τον προμνησθέντα περιορισμό και είναι, συνεπώς, ακατάλληλη, αμφίσημη και ασαφής, η Επιτροπή υπέπεσε σε πταίσμα που θεμελιώνει την ευθύνη της, καθόσον παραβίασε την αρχή της προλήψεως η οποία ισχύει και όσον αφορά τη μέθοδο καταρτίσεως των κανονιστικών ρυθμίσεων και επιβάλλει να είναι οι κοινοτικές ρυθμίσεις κατάλληλες. Οι ενάγοντες παραπέμπουν, συναφώς, στο ψήφισμα του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1993, όσον αφορά την ποιότητα της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας (ΕΕ C 166, σ. 1).

49 Όσον αφορά τη ζημία και την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ του πταίσματος και της ζημίας, οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι υπάρχει πταίσμα, καταλογιστέο στην Επιτροπή, το οποίο τους προξένησε ζημία. Ισχυρίζονται ότι πληρούσαν το σύνολο των προϋποθέσεων χορηγήσεως προσωρινής ποσότητας αναφοράς, ήτοι ήταν σε θέση να παράγουν την ποσότητα αναφοράς στην εκμετάλλευσή τους στην κατάσταση στην οποία αυτή βρισκόταν κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως. Η θέση των ολλανδικών αρχών, οι οποίες, κατά την Επιτροπή, θεώρησαν ότι οι ενάγοντες δεν είχαν επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος στην αρχική εκμετάλλευση SLOM ή ότι δεν είχαν επαναλάβει την παραγωγή κατά τρόπο αυτοτελή, αναλαμβάνοντας οι ίδιοι τους κινδύνους και αποκομίζοντας τα κέρδη, καταδεικνύει απλώς ότι οι ενάγοντες, λόγω της αμφισημίας της κοινοτικής ρυθμίσεως, δεν είχαν επαναλάβει την παραγωγή τους εξ ολοκλήρου στην αρχική εκμετάλλευση SLOM. Αν η κοινοτική ρύθμιση ήταν σαφέστερη, θα μπορούσαν να επιλέξουν να παράγουν με άλλα μέσα παραγωγής από αυτά με τα οποία επέκτειναν την εκμετάλλευσή τους και, συνεπώς, να επιλέξουν άλλον τρόπο παραγωγής με βάση την αρχική εκμετάλλευση SLOM.

50 Οι ενάγοντες, πλην του H. J. ten Have, ζήτησαν από την Επιτροπή, με επιστολή της 23ης Φεβρουαρίου 1998, να τους αποζημιώσει για τη ζημία που είχαν υποστεί, πράγμα το οποίο η τελευταία αρνήθηκε με έγγραφο της 17ης Απριλίου 1998. Οι ενάγοντες διευκρινίζουν ότι είναι διατεθειμένοι να προσκομίσουν συμπληρωματικά στοιχεία προς απόδειξη της θέσεώς τους.

51 Προκαταρκτικώς, η Επιτροπή, αφενός, υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία, εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας υφίσταται μόνον εφόσον πληρούνται τρεις προϋποθέσεις, ήτοι ο παράνομος χαρακτήρας της προσαπτόμενης συμπεριφοράς, το υποστατό της ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συναφείας μεταξύ της παράνομης συμπεριφοράς και της προβαλλομένης ζημίας. Αφετέρου, υποστηρίζει ότι η προβαλλόμενη από τους ενάγοντες απαίτηση να είναι η ρύθμιση πρόσφορη αποτελεί τη συνέπεια της αρχής της ασφάλειας δικαίου, σύμφωνα με την οποία το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι ρυθμίσεις που επιβάλλουν υποχρεώσεις στους διοικουμένους πρέπει

να είναι σαφείς και ακριβείς, ώστε οι διοικούμενοι να γνωρίζουν σαφώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και να λαμβάνουν συναφώς τα μέτρα τους (απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιανουαρίου 2003, C-439/01, Cipra και Kvasnicka, Συλλογή 2003, σ. I-745, σκέψη 49), και ότι, για την ερμηνεία μιας διατάξεως του κοινοτικού δικαίου, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα συμφραζόμενά της, το γράμμα της και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος. Το άρθρο 3α του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, ανταποκρίνεται στο κριτήριο αυτό.

52 Η Επιτροπή αναφέρει ότι, εφόσον ο κανονισμός 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, αποτελεί εκτελεστικό κανονισμό που η ίδια εξέδωσε δυνάμει των διατάξεων του κανονισμού 857/84, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, ο οποίος εκδόθηκε από το Συμβούλιο, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε συνδυασμό με τον τελευταίο αυτόν κανονισμό. Η κύρια υποχρέωση προβλέπεται στον κανονισμό του Συμβουλίου, ο δε εκτελεστικός κανονισμός μπορούσε μόνο να επιβάλει ορισμένα λεπτομερέστερα κριτήρια ή προϋποθέσεις.

53 Υπενθυμίζοντας το περιεχόμενο του άρθρου 3α, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, και παράγραφος 3, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, η Επιτροπή θεωρεί ότι από τη συνδυασμένη ανάγνωση των δύο αυτών διατάξεων συνάγεται ότι οριστική χορήγηση της ειδικής ποσότητας αναφοράς είναι δυνατή μόνον αν οι άμεσες πωλήσεις και/ή οι παραδόσεις πράγματι έχουν ξαναρχίσει στην αρχική εκμετάλλευση του παραγωγού SLOM. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο κάθε παραγωγός SLOM έχει επισυνάψει στην αίτηση χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς δήλωση ότι «[μπορούσε] να παράγει στην εκμετάλλευσή του ποσότητα που φθάνει μέχρι την αιτηθείσα ποσότητα αναφοράς».

54 Η Επιτροπή παρατηρεί, εξάλλου, ότι το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, παραπέμπει ρητώς στο άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, και ορίζει, στο τρίτο εδάφιο, ότι «[τ]α στοιχεία του προσδιορισμού της ικανότητας του παραγωγού να παράγει μέχρι το ύψος της ποσότητας αναφοράς που έχει ζητηθεί μπορούν να είναι ιδίως [...]». Η διάταξη αυτή, η οποία πρέπει να διαβάζεται σε συνδυασμό με το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, απευθύνεται κατά κύριο λόγο στις εκτελεστικές εθνικές αρχές οι οποίες οφείλουν να εκτιμήσουν αν ένας παραγωγός SLOM πληροί την προβλεπόμενη στον κανονισμό του Συμβουλίου προϋπόθεση να είναι σε θέση να παράγει την ποσότητα αναφοράς στην εκμετάλλευσή του. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η διάταξη αυτή περιέχει μη εξαντλητικό κατάλογο («μπορούν») των αποδεικτικών στοιχείων τα οποία οι εκτελεστικές εθνικές αρχές μπορούν να δέχονται στο

πλαίσιο της προϋποθέσεως αυτής και τα οποία πρέπει να προσκομίζονται «σύμφωνα με λεπτομέρειες που καθορίζονται από [το κράτος μέλος]».

55 Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι ο κανονισμός 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, ορίζει σαφώς ότι ο παραγωγός SLOM πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι είναι σε θέση να παράγει στην εκμετάλλευσή του τη ζητούμενη ποσότητα αναφοράς, προϋπόθεση την οποία στις ολλανδικές αρχές εναπόκειται να εκτιμήσουν και την οποία οι αρχές αυτές ερμήνευσαν υπό την έννοια ότι η παραγωγή πρέπει να επαναληφθεί στην αρχική εκμετάλλευση SLOM ή στην ίδια λειτουργική και οικονομική μονάδα με εκείνη στην οποία πραγματοποιούνταν η παραγωγή κατά την ημερομηνία αναλήψεως της δεσμεύσεως μη εμπορίας, πράγμα που επιβεβαίωσε το College van Beroep voor het bedrijfsleven. Οι ενάγοντες δεν μπορούν να θεωρήσουν την Επιτροπή υπεύθυνη για την ερμηνεία αυτή των ολλανδικών αρχών, οι οποίες, άλλωστε, δεν ισχυρίστηκαν ότι η κοινοτική ρύθμιση ήταν ασαφής.

56 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι ενάγοντες δεν προέβαλαν κανένα επιχείρημα προς απόδειξη του ότι το άρθρο 3α του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, δεν είναι σαφές και συγκεκριμένο και δεν τους επέτρεπε να γνωρίζουν με βεβαιότητα τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους και να λάβουν, κατά συνέπεια, τα μέτρα τους. Όσον αφορά τον δικό της κανονισμό, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι σαφής και αναφέρει επακριβώς τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία οι εθνικές αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τους προς εκτίμηση του κατά πόσον ένας παραγωγός πληροί την προϋπόθεση του κανονισμού του Συμβουλίου να είναι σε θέση να παράγει στην εκμετάλλευσή του τη ζητούμενη ποσότητα αναφοράς. Η Επιτροπή διευκρινίζει, εξάλλου, με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, ότι οι ίδιοι οι ενάγοντες αναγνώρισαν (βλ. ανωτέρω σκέψη 47) ότι οι παραγωγοί όφειλαν να παράγουν, μέσω των μονάδων παραγωγής τις οποίες διαχειρίζονταν, οι ποσότητες αναφοράς που είχαν ζητήσει, με τη διευκρίνιση, κατ' αυτούς, ότι ένα μέρος των μονάδων παραγωγής που χρησιμοποιούνταν έπρεπε να αντιστοιχούν στις μονάδες παραγωγής τις οποίες διέθεταν κατά τον χρόνο αναλήψεως της δεσμεύσεως μη εμπορίας. Υπό τις συνθήκες αυτές, το άρθρο 3α του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, αποκλειστικός σκοπός του οποίου είναι η εκτέλεση του άρθρου 3α του κανονισμού 857/84, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, είναι, όπως και η τελευταία αυτή διάταξη, σαφές για τους ενάγοντες και η έννοιά του είναι αυτή την οποία δέχεται η Επιτροπή, οπότε οι ενάγοντες δεν μπορούν να της προσάψουν ότι ενήργησε παράνομα. Συνεπώς, η αγωγή αποζημιώσεως πρέπει να απορριφθεί.

57 Όσον αφορά τη ζημία και την αιτιώδη συνάφεια, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, ακόμα και αν οι ενάγοντες διατείνονται ότι ήταν όλοι τους σε θέση να παράγουν

την ποσότητα αναφοράς στην εκμετάλλευσή τους, όπως αυτή εμφανιζόταν κατά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεώς τους για τη χορήγηση αυτής της ποσότητας, από την αγωγή τους δεν μπορεί να συναχθεί με σαφήνεια αν ήταν σε θέση να παράγουν την εν λόγω ποσότητα στην αρχική εκμετάλλευση SLOM. Εν πάση περιπτώσει, οι ολλανδικές αρχές θεώρησαν ότι οι ενάγοντες δεν είχαν επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος στην αρχική εκμετάλλευση SLOM ή ότι δεν την είχαν επαναλάβει αυτοτελώς καθώς και για δικό τους λογαριασμό και με δικό τους κίνδυνο, πράγμα που επιβεβαίωσαν εξάλλου τα ολλανδικά δικαστήρια. Εφόσον οι ενάγοντες δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις του κανονισμού του Συμβουλίου, δεν μπορούν να υποστηρίξουν ότι υπάρχει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της ζημίας που υπέστησαν και του καθ' υπόθεση παράνομου χαρακτήρα του κανονισμού της Επιτροπής.

58 Όσον αφορά, τέλος, την έκταση της ζημίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι η αγωγή δεν περιέχει επαρκή στοιχεία ώστε να μπορεί να καθορίσει τη θέση της. Οι ενάγοντες δεν προσδιόρισαν επαρκώς σε ποιον βαθμό μπορούσαν να παράγουν την συγκεκριμένη ποσότητα αναφοράς στην αρχική εκμετάλλευση SLOM. Η Επιτροπή αναφέρει ότι επιφυλάσσεται να επανέλθει επί του θέματος της φύσεως και της εκτάσεως της ζημίας στη συνέχεια της δίκης.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

59 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία, η θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας λόγω βλάβης προξενηθείσας από τα κοινοτικά όργανα, την οποία προβλέπει το άρθρο 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ) εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων που αφορούν τον παράνομο χαρακτήρα της προσαπτόμενης στα κοινοτικά όργανα συμπεριφοράς, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς αυτής και της προβαλλόμενης ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1982, 26/81, Oleifici Mediterranei κατά ΕΟΚ, Συλλογή 1982, σ. 3057, σκέψη 16· βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Μαΐου 2006, T-87/94, Blom κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-1385, σκέψη 102 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

60 Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, στον ενάγοντα εναπόκειται να προσκομίσει στον κοινοτικό δικαστή στοιχεία προς απόδειξη του παράνομου χαρακτήρα της προσαπτόμενης στα όργανα συμπεριφοράς, του υποστατού της προξενηθείσας ζημίας και

της υπάρξεως αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς αυτής και της προβαλλόμενης ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Μαΐου 1976, 26/74, Roquette Frères κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1976, σ. 273, σκέψεις 22 έως 24, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Μαΐου 2007, Τ-271/04, Citymo κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-1375, σκέψη 159).

61 Υπενθυμίζεται επίσης ότι, οσάκις μία από αυτές τις σωρευτικώς εφαρμοζόμενες προϋποθέσεις δεν πληρούται, η αγωγή αποζημιώσεως πρέπει να απορρίπτεται στο σύνολό της χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι λοιπές προϋποθέσεις (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, C-146/91, ΚΥΔΕΠ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4199, σκέψεις 19 και 81, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Φεβρουαρίου 2002, Τ-170/00, Förde-Reederei κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-515, σκέψη 37).

62 Όσον αφορά την πρώτη από τις εν λόγω προϋποθέσεις η οποία πρέπει να εξεταστεί πρώτη, η νομολογία επιβάλλει να αποδεικνύεται κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου απονέμοντος δικαιώματα στους ιδιώτες (απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψη 42). Όσον αφορά την απαίτηση της υπάρξεως κατάφωρης παραβάσεως, το αποφασιστικό κριτήριο που επιτρέπει να θεωρηθεί ότι η προϋπόθεση αυτή πληρούται είναι το αν συντρέχει πρόδηλη και βαρεία υπέρβαση, εκ μέρους του κοινοτικού οργάνου, των ορίων που επιβάλλονται στην άσκηση της διακριτικής του ευχέρειας. Όταν το κοινοτικό αυτό όργανο διαθέτει αισθητά περιορισμένο ή και ανύπαρκτο περιθώριο εκτιμήσεως, μια απλή παραβίαση του κοινοτικού δικαίου μπορεί να αρκεί προς απόδειξη της υπάρξεως κατάφωρης παραβάσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-312/00 P, Επιτροπή κατά Camar και Tico, Συλλογή 2002, σ. I-11355, σκέψη 54, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 2001, Τ-198/95, Τ-171/96, Τ-230/97, Τ-174/98 και Τ-225/99, Comafrica και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-1975, σκέψη 134).

63 Στην υπό κρίση υπόθεση, οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι το παράνομο της συμπεριφοράς που προσάπτουν στην Επιτροπή έγκειται στην παραβίαση της αρχής της προλήψεως. Εν προκειμένω, ναι μεν οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι υπάρχει ευθύνη της Κοινότητας λόγω της παραβιάσεως, εκ μέρους της Επιτροπής, της αρχής της προλήψεως, στην πραγματικότητα όμως αναφέρονται στην αρχή της ασφάλειας δικαίου, καθόσον προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν καθόρισε σαφώς και επακριβώς, με την επίδικη κανονιστική ρύθμιση, τις προϋποθέσεις της χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς.

64 Πρέπει εκ προοιμίου να παρατηρηθεί ότι, όπως η αρχή της προστασίας της αποτελεί κανόνα δικαίου απονέμοντα στους ιδιώτες δικαιώματα των οποίων η προσβολή μπορεί να θεμελιώσει εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Δεκεμβρίου 2001, T-43/98, Emesa Sugar κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. II-3519, σκέψη 64· βλ. επίσης προμνησθείσα στη σκέψη 16 απόφαση Mulder II, σκέψη 15), και η αρχή της ασφάλειας δικαίου αποτελεί κανόνα δικαίου ο οποίος απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες.

65 Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι τόσο το Δικαστήριο όσο και το Πρωτοδικείο έχουν κρίνει ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου συνιστά θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου, απαιτούσα, μεταξύ άλλων, τη σαφήνεια και ακρίβεια συγκεκριμένης κανονιστικής ρυθμίσεως, ώστε οι πολίτες να έχουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν σαφώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και να λαμβάνουν τα ανάλογα μέτρα (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 1981, 169/80, Gondrand και Garancini, Συλλογή 1981, σ. 1931, σκέψη 17· της 13ης Φεβρουαρίου 1996, C-143/93, Van Es Douane Agenten, Συλλογή 1996, σ. I-431, σκέψη 27· της 16ης Οκτωβρίου 1997, C-177/96, Banque Indosuez κ.λπ., Συλλογή 1997, σ. I-5659, σκέψη 27· της 14ης Απριλίου 2005, C-110/03, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-2801, σκέψη 30, και της 21ης Ιουνίου 2007,. C-158/06, ROM-projecten, Συλλογή 2007, σ. I-5103, σκέψη 25· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Ιουλίου 1997, T-81/95, Interhotel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1265, σκέψη 61, και της 7ης Νοεμβρίου 2002, T-141/99, T-142/99, T-150/99 και T-151/99, Vela και Tecnagrind κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-4547, σκέψη 391).

66 Αυτή η επιταγή της ασφαλείας δικαίου πρέπει να τηρείται με ιδιαίτερη αυστηρότητα οσάκις πρόκειται για διατάξεις που μπορούν να έχουν οικονομικές επιπτώσεις (προμνησθείσα στη σκέψη 65 απόφαση ROM-projecten, σκέψη 26).

67 Πρέπει, συνεπώς, να καθοριστεί αν η διατύπωση του άρθρου 3α του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, ήταν σαφής ως προς τις προϋποθέσεις χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς.

68 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, για την ερμηνεία διατάξεως κοινοτικού δικαίου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο το γράμμα της, αλλά και τα συμφραζόμενα και οι σκοποί της (αποφάσεις της 30ής Ιουλίου 1996, C-84/95, Bosphorus, Συλλογή 1996, σ. I-3953, σκέψη 11, και προμνησθείσα στη σκέψη 65 απόφαση Banque Indosuez κ.λπ., σκέψη 18).

69 Από την οπτική αυτή, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως ορθώς παρατήρησε η Επιτροπή, εφόσον ο κανονισμός 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, αποτελεί εκτελεστικό κανονισμό, στο μέτρο που συνιστά μέτρο εφαρμογής του κανονισμού 857/84, πρέπει να ερμηνεύεται σε συμφωνία με τον τελευταίο (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Οκτωβρίου 2006, C-275/05, Kibler, Συλλογή 2006, σ. I-10569, σκέψη 20· βλ., επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Οκτωβρίου 1991, C-44/89, von Deetzen, Συλλογή 1991, σ. I-5119, σκέψη 14), του οποίου το κύρος δεν αμφισβητείται, εξάλλου, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως.

70 Συναφώς, πρέπει, πρώτον, να παρατηρηθεί ότι το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, προβλέπει ότι οι παραγωγοί των οποίων η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής της παραγωγής, σε εκτέλεση δεσμεύσεως αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77, λήγει μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1983 ή, κατά περίπτωση, μετά τις 30 Σεπτεμβρίου 1983 λαμβάνουν προσωρινά ειδική ποσότητα αναφοράς υπό ορισμένες προϋποθέσεις τις οποίες καθορίζει. Ειδικότερα, το άρθρο 3α, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι προσωρινή ειδική ποσότητα αναφοράς χορηγείται υπό τον όρο ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει παύσει τη δραστηριότητά του ή εκχωρήσει ολόκληρη τη γαλακτοκομική του εκμετάλλευση πριν τη λήξη της περιόδου μη εμπορίας ή μετατροπής (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Ιανουαρίου 1994, C-98/91, Herbrink, Συλλογή 1994, σ. I-223, σκέψη 11).

71 Δεύτερον, το άρθρο 3α, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, ορίζει ως προϋπόθεση για τη χορήγηση προσωρινής ειδικής ποσότητας αναφοράς να αποδεικνύει ο παραγωγός, προς υποστήριξη της αιτήσεώς του, ότι είναι σε θέση να παράγει στην εκμετάλλευσή του ποσότητα που φθάνει μέχρι τη ζητούμενη ποσότητα αναφοράς.

72 Τρίτον, πρέπει να υπομνησθεί ότι το καθεστώς των ειδικών ποσοτήτων αναφοράς του άρθρου 3α του κανονισμού 857/84, που θεσπίστηκε με τον κανονισμό 764/89 κατόπιν της εκδόσεως των προμνησθεισών στη σκέψη 6 αποφάσεων Mulder I και von Deetzen I, προς διασφάλιση της χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς στους παραγωγούς οι οποίοι, σε εκτέλεση δεσμεύσεως αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77, δεν παρέδωσαν γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς, καθιερώνει τη γενική αρχή σύμφωνα με την οποία όλες οι ποσότητες αναφοράς εξακολουθούν να συνδέονται με τις εκτάσεις σε συνάρτηση με τις οποίες χορηγήθηκαν (προμνησθείσα στη σκέψη 70 απόφαση Herbrink, σκέψη 12).

73 Συνεπώς, από τον κανονισμό 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, προκύπτει ότι ο παραγωγός που ανέλαβε δέσμευση μη εμπορίας οφείλει, για να μπορεί να λάβει ειδική ποσότητα αναφοράς, να εξακολουθεί να κατέχει, εν όλω ή εν μέρει, την αρχική εκμετάλλευση SLOM και να αποδεικνύει ότι είναι σε θέση να παράγει την εν λόγω ποσότητα στην εκμετάλλευσή του.

74 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο κανονισμός 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, ουδόλως αποκλίνει από το σύστημα που καθιερώνει ο κανονισμός 857/84, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89.

75 Πράγματι, το άρθρο 3α του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, εφαρμόζει απλώς τα προβλεπόμενα από τον κανονισμό 857/84, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, όσον αφορά τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς, υπενθυμίζοντας ότι ο παραγωγός οφείλει να αποδείξει στην αρμόδια αρχή που ορίζεται από το κράτος μέλος ότι διαχειρίζεται ακόμα, εν όλω ή εν μέρει, την ίδια εκμετάλλευση με εκείνη που διαχειριζόταν κατά τον χρόνο της εγκρίσεως της αιτήσεώς του για τη χορήγηση πριμοδοτήσεως. Η διάταξη αυτή αναφέρει στη συνέχεια, κατά τρόπο μη εξαντλητικό, τα στοιχεία που μπορούν να γίνουν δεκτά προς απόδειξη της ικανότητας του παραγωγού να παράγει την ποσότητα αναφοράς που έχει ζητήσει, ήτοι, μεταξύ άλλων, τις άμεσες πωλήσεις ή τις παραδόσεις γάλακτος που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από το τέλος της περιόδου μη εμπορίας ή μετατροπής της παραγωγής, το ζωικό κεφάλαιο γαλακτοπαραγωγής που διαθέτει η εκμετάλλευση, την έκταση που βρίσκεται μόνιμα σε χορτονομή ή την έκταση των κτηνοτροφικών καλλιεργειών της εκμεταλλεύσεως, όπως αυτές προκύπτουν από το σχέδιο αμειψισποράς ή την πραγματοποιηθείσα σπορά, και τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν χωρίς σχέδιο αναπτύξεως.

76 Έτσι, όταν το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1546/88, όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό 1033/89, προβλέπει, στο τρίτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, ότι τα στοιχεία που μπορούν να αποδείξουν την ικανότητα του παραγωγού να παράγει τη ζητούμενη ποσότητα αναφοράς μπορούν να συνίστανται στην έκταση που βρίσκεται μόνιμα σε χορτονομή και/ή την έκταση των κτηνοτροφικών καλλιεργειών «της εκμετάλλευσης», η έκφραση αυτή δεν μπορεί να νοηθεί παρά ως αναφερόμενη στην εκμετάλλευση την οποία διαχειρίζεται ο παραγωγός και η οποία, εν όλω ή εν μέρει, συνίσταται στην ίδια εκμετάλλευση με εκείνη που διαχειριζόταν κατά τον χρόνο εγκρίσεως της αιτήσεώς του για χορήγηση πριμοδοτήσεως. Συνεπώς, δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι εν λόγω εκτάσεις μπορούν να ανήκουν σε άλλη εκμετάλλευση από εκείνη που διαχειρίζεται ο παραγωγός.

77 Η ίδια αυτή ερμηνεία επιβάλλεται και όσον αφορά το άρθρο 3α, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, το οποίο απαιτεί το ζωικό κεφάλαιο γαλακτοπαραγωγής, το οποίο αποτελεί επίσης στοιχείο που μπορεί να αποδείξει την ικανότητα να παράγει τη ζητούμενη ειδική ποσότητα αναφοράς, να διατηρείται «στη γεωργική εκμετάλλευση», έκφραση η οποία δεν μπορεί να νοηθεί παρά ως αναφερόμενη στην εκμετάλλευση την οποία διαχειρίζεται ο παραγωγός και η οποία, εν όλω ή εν μέρει, συνίσταται στην ίδια εκμετάλλευση με εκείνη που διαχειριζόταν κατά τον χρόνο εγκρίσεως της αιτήσεώς του για χορήγηση πριμοδοτήσεως. Συνεπώς, σκοπός της διατάξεως αυτής είναι να αποφευχθεί να παράγει ο παραγωγός την ειδική ποσότητα αναφοράς χρησιμοποιώντας ζώα που διατηρούνται σε άλλη εκμετάλλευση από εκείνη την οποία διαχειρίζεται.

78 Το αυτό ισχύει και όσον αφορά τις επενδύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3α, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, τέταρτη περίπτωση, του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, και οι οποίες, για τους ίδιους λόγους που εκτίθενται ανωτέρω στις σκέψεις 76 και 77, πρέπει να έχουν σχέση με την εκμετάλλευση την οποία διαχειρίζεται ο ενδιαφερόμενος παραγωγός και δεν μπορούν, συνεπώς, να αποσυνδεθούν από αυτή.

79 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει, όσον αφορά τη μεταβίβαση της εκμεταλλεύσεως με εκχώρηση ή με απόδοση κατά τη λήξη της μισθώσεως, ότι το σύνολο του καθεστώτος των ποσοτήτων αναφοράς χαρακτηρίζεται από την αρχή σύμφωνα με την οποία η ποσότητα αναφοράς μεταβιβάζεται μαζί με τις εκτάσεις στις οποίες αντιστοιχεί και ότι, επομένως, αποσκοπώντας στην καθιέρωση της ίδιας αρχής και στον τομέα των ειδικών ποσοτήτων αναφοράς, το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, καθιστά αυστηρότερη την προϋπόθεση που θέτει το άρθρο 3α, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, του κανονισμού 857/84, απαιτώντας από τον παραγωγό να διαχειρίζεται ακόμη, στο σύνολό της ή εν μέρει, την ίδια εκμετάλλευση (προμνησθείσα στη σκέψη 70 απόφαση Herbrink, σκέψη 13).

80 Έτσι, η τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1033/89 διευκρινίζει ότι «η αίτηση μπορεί να προέρχεται μόνον από παραγωγό που είναι σε θέση να διαχειρισθεί τουλάχιστον ένα μέρος των ίδιων μονάδων παραγωγής με εκείνες που διαχειριζόταν όταν υποβλήθηκε η αίτηση χορήγησης πριμοδότησης για τη μη εμπορία ή την αναδιάρθρωση» και ότι, «αν ο παραγωγός δεν διαθέτει πλέον αυτή την ίδια εκμετάλλευση, εκδηλώνει, σύμφωνα με τη λογική του καθεστώτος των πριμοδοτήσεων, την πρόθεσή του να παύσει τη γαλακτοκομική παραγωγή».

81 Εξάλλου, αν ο παραγωγός, προκειμένου να λάβει ειδική ποσότητα αναφοράς, οφείλει να διαχειρίζεται ακόμα, στο σύνολό της ή εν μέρει, την ίδια εκμετάλλευση με εκείνη που διαχειριζόταν κατά τον χρόνο εγκρίσεως της αιτήσεως για τη χορήγηση πριμοδοτήσεως, η εκμετάλλευση συγκροτείται, κατά την έννοια του άρθρου 12, στοιχείο δ΄, του κανονισμού 857/84, από «το σύνολο των μονάδων παραγωγής που διαχειρίζεται ο παραγωγός και βρίσκονται στο γεωγραφικό έδαφος της Κοινότητας».

82 Από τους ορισμούς της έννοιας του «παραγωγού» και, κατά συνέπεια, της «εκμεταλλεύσεως», τους οποίους περιέχει το άρθρο 12, στοιχεία γ΄ και δ΄, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, προκύπτει ότι η έννοια του παραγωγού καλύπτει μόνο τον κάτοχο γεωργικής εκμεταλλεύσεως ο οποίος, με σκοπό την παραγωγή γάλακτος, διαχειρίζεται υπ' ευθύνη του ένα σύνολο μονάδων παραγωγής (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 1992, C-236/90, Maier, Συλλογή 1992, σ. I-4483, σκέψη 11, και της 23ης Ιανουαρίου 1997, C-463/93, St. Martinus Elten, Συλλογή 1997, σ. I-255, σκέψη 17).

83 Συνεπώς, από τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, και του άρθρου 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, προκύπτει ότι η προσωρινή χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς προϋποθέτει ότι ο ενδιαφερόμενος παραγωγός αποδεικνύει ότι διαχειρίζεται ακόμα, στο σύνολό της ή εν μέρει, την ίδια εκμετάλλευση με εκείνη την οποία διαχειριζόταν κατά τον χρόνο της εγκρίσεως της αιτήσεώς του για τη χορήγηση πριμοδοτήσεως, ήτοι την εκμετάλλευση την οποία αφορούσε η δέσμευση μη εμπορίας ή μετατροπής της παραγωγής (προμνησθείσα στη σκέψη 42 απόφαση O'Brien, σκέψη 12· βλ., επίσης, υπό την έννοια αυτή, προμνησθείσα στη σκέψη 70 απόφαση Herbrink, σκέψεις 12 και 13, και απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Οκτωβρίου 2004, C-164/01 P, van den Berg κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-10225, σκέψη 71· απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 2006, T-373/94, Werners κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-4631, σκέψη 81), καθώς και ότι έχει την ικανότητα να παράγει τη ζητούμενη ποσότητα αναφοράς στην εν λόγω εκμετάλλευση.

84 Με τη σκέψη 17 της προμνησθείσας στη σκέψη 42 αποφάσεως O'Brien, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι, για την οριστική χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς, το άρθρο 3α, παράγραφος 3, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, έχει την έννοια ότι μπορούν επίσης να λαμβάνονται υπόψη οι πωλήσεις ή παραδόσεις γάλακτος προερχομένου από μονάδες παραγωγής που προστέθηκαν στην εκμετάλλευση μεταξύ της ημερομηνίας λήξεως της περιόδου μη εμπορίας ή μετατροπής της παραγωγής και της ημερομηνίας της προσωρινής χορηγήσεως της ειδικής ποσότητας αναφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος διαχειρίζεται ακόμη, εν

όλω ή εν μέρει, την ίδια εκμετάλλευση με αυτήν που διαχειριζόταν κατά τον χρόνο της εγκρίσεως της αιτήσεώς του για χορήγηση της πριμοδοτήσεως.

85 Από το σύνολο των προεκτεθεισών σκέψεων προκύπτει ότι το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, υπό το φως του άρθρου 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, προβλέπει ότι η παραγωγή γάλακτος πρέπει να πραγματοποιείται με βάση την αρχική εκμετάλλευση SLOM (προμνησθείσα στη σκέψη 83 απόφαση Werners κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 81· βλ., επίσης, υπό την έννοια αυτή, προμνησθείσα στη σκέψη 42 απόφαση O'Brien, σκέψεις 11 και 12, προμνησθείσα στη σκέψη 70 απόφαση Herbrink, σκέψεις 12 και 13, και προμνησθείσα στη σκέψη 83 απόφαση van den Berg κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 71), η οποία μπορεί να περιλαμβάνει, ενδεχομένως, τις μονάδες παραγωγής τις οποίες οι παραγωγοί διαχειρίζονταν υπ' ευθύνη τους κατά τον χρόνο χορηγήσεως της ειδικής ποσότητας αναφοράς, μονάδες που έπρεπε να περιλαμβάνουν, εν όλω ή εν μέρει, την αρχική εκμετάλλευση SLOM.

86 Η ερμηνεία αυτή ανταποκρίνεται στον λόγο υπάρξεως του συστήματος. Πράγματι, καταρχάς, λαμβάνει υπόψη το ότι δεν πρέπει να χορηγείται ειδική ποσότητα αναφοράς σε παραγωγό ο οποίος δεν διαθέτει πλέον την αρχική εκμετάλλευση SLOM, καθόσον αυτός έχει εκδηλώσει έτσι την πρόθεσή του να μην εμπορεύεται πλέον γάλα, άλλως η χορήγηση ποσότητας αναφοράς δεν θα αποτελούσε πλέον συνέπεια της εφαρμογής του καθεστώτος. Περαιτέρω, η ερμηνεία αυτή λαμβάνει επίσης υπόψη το ότι, δεδομένου ότι οι ποσότητες αναφοράς συνδέονται με τις εκτάσεις για τις οποίες έχουν χορηγηθεί, η παραγωγή των ποσοτήτων αυτών θα πρέπει να πραγματοποιείται στις εκτάσεις αυτές. Τέλος, λαμβάνει υπόψη τις σκέψεις που εξέθεσε ο γενικός εισαγγελέας F. G. Jacobs με τις προτάσεις του στην προμνησθείσα στη σκέψη 42 υπόθεση O'Brien (Συλλογή 1992, σ. I-6266), σύμφωνα με τις οποίες, επί όσο χρονικό διάστημα οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί αποκλείονται από την παραγωγή γάλακτος, η εκμετάλλευσή τους υφίσταται οπωσδήποτε αλλαγές, πράγμα το οποίο δέχθηκε το Δικαστήριο κρίνοντας ότι οι πωλήσεις ή οι παραδόσεις γάλακτος προερχομένου από μονάδες παραγωγής που προστέθηκαν στη συγκεκριμένη εκμετάλλευση μεταξύ της ημερομηνίας λήψεως της περιόδου μη εμπορίας και της ημερομηνίας προσωρινής χορηγήσεως της ειδικής ποσότητα αναφοράς πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, εφόσον ο ενδιαφερόμενος διαχειρίζεται ακόμα, εν όλω ή εν μέρει, την ίδια εκμετάλλευση με εκείνη που διαχειριζόταν κατά τον χρόνο της εγκρίσεως της αιτήσεώς του για χορήγηση της πριμοδοτήσεως.

87 Τέλος, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η επιχειρηματολογία που εκθέτουν οι ενάγοντες με τα δικόγραφά τους δεν φαίνεται να αφίσταται της εννοίας που αποδόθηκε στις επίμαχες διατάξεις με τις ανωτέρω σκέψεις 70 έως 86 και ότι εκείνο που αμφισβητούν

ειδικότερα επικρίνοντας τις επίδικες κοινοτικές διατάξεις είναι μάλλον η εκ μέρους των εθνικών δικαστηρίων ερμηνεία τους και η εφαρμογή τους στις συγκεκριμένες περιπτώσεις.

88 Πράγματι, όπως προκύπτει από τις ανωτέρω σκέψεις 44 και 47, οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι από το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, προκύπτει ότι ο αιτών τη χορήγηση προσωρινής ποσότητας αναφοράς δεν ήταν πλέον υποχρεωμένος να έχει στην κατοχή του το σύνολο της αρχικής εκμεταλλεύσεως SLOM. Κατ' αυτούς, οι ειδικές ποσότητες αναφοράς έπρεπε να παράγονται μέσω των μονάδων παραγωγής τις οποίες είχαν στην κατοχή τους, μέρος των οποίων έπρεπε να αντιστοιχεί στις μονάδες παραγωγής που κατείχαν όταν ανέλαβαν τη δέσμευση μη εμπορίας.

89 Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου, οπότε η αγωγή είναι απορριπτέα.

90 Επικουρικώς, ακόμα και αν υποτεθεί ότι η σχετική κοινοτική ρύθμιση πρέπει να θεωρηθεί ως ενέχουσα μια κάποια αμφισημία ή ασάφεια όσον αφορά τις συνθήκες υπό τις οποίες οι χορηγηθείσες ειδικές ποσότητες αναφοράς πρέπει να παράγονται προκειμένου να καταστεί η χορήγησή τους οριστική, πρέπει να υπομνησθεί ότι, για να θεμελιωθεί ευθύνη της Κοινότητας, πρέπει να αποδεικνύεται κατάφωρη παραβίαση κανόνα δικαίου απονέμοντος δικαιώματα στους ιδιώτες, και τούτο υπό τις εκτεθείσες ανωτέρω στη σκέψη 62 προϋποθέσεις.

91 Η σχετική με την εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας νομολογία του Δικαστηρίου αναπτύχθηκε λαμβάνοντας ακριβώς υπόψη την ευρεία διακριτική ευχέρεια την οποία διαθέτουν τα θεσμικά όργανα κατά την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών, ιδίως προκειμένου περί κανονιστικών πράξεων που ενέχουν επιλογή οικονομικής πολιτικής (απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαρτίου 1996, C-46/93 και C-48/93, Brasserie du pêcheur και Factortame, Συλλογή 1996, σ. I-1029, σκέψη 44).

92 Πράγματι, η αντίληψη που περιορίζει την εκ της ασκήσεως των κανονιστικών της αρμοδιοτήτων ευθύνη της Κοινότητας εξηγείται από τη σκέψη, αφενός, ότι η άσκηση της νομοθετικής εξουσίας, ακόμη και στις περιπτώσεις όπου υφίσταται δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας των πράξεων, δεν πρέπει να παρεμποδίζεται από το ενδεχόμενο ασκήσεως αγωγών αποζημιώσεως, οσάκις το γενικό συμφέρον της Κοινότητας επιτάσσει τη θέσπιση κανονιστικών μέτρων δυναμένων να θίξουν ιδιωτικά συμφέροντα και, αφετέρου, ότι, με δεδομένη την ευρεία διακριτική ευχέρεια που χαρακτηρίζει την —απαραίτητη για την εφαρμογή κοινοτικής πολιτικής— άσκηση της κανονιστικής εξουσίας, ευθύνη της Κοινότητας μπορεί να ανακύψει μόνον αν το αρμόδιο θεσμικό όργανο έχει υπερβεί κατά τρόπο πρόδηλο και σοβαρό τα όρια που επιβάλλονται στην άσκηση των εξουσιών του (απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Μαΐου 1978, 83/76, 94/76, 4/77, 15/77 και 40/77, HNL κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1978, σ. 381, σκέψεις 5 και 6, και προμνησθείσα στη σκέψη 91 απόφαση Brasserie du pêcheur και Factortame, σκέψη 45).

93 Το Δικαστήριο διευκρίνισε, εξάλλου, ότι το καθεστώς που το ίδιο καθιέρωσε όσον αφορά την εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας λαμβάνει ιδίως υπόψη την πολυπλοκότητα των προς ρύθμιση καταστάσεων, τις δυσχέρειες εφαρμογής ή ερμηνείας των διατάξεων και, ειδικότερα, τα περιθώρια εκτιμήσεως που διαθέτει η εκδούσα την αμφισβητούμενη πράξη αρχή (προμνησθείσα στη σκέψη 91 απόφαση Brasserie du pêcheur και Factortame, σκέψη 43· προμνησθείσες στη σκέψη 62 αποφάσεις Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, σκέψη 40, και Επιτροπή κατά Camar και Tico, σκέψη 52).

94 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή διέθετε σημαντικά περιορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως, στο μέτρο που, όπως εκτέθηκε ανωτέρω στη σκέψη 69, ο κανονισμός 1546/88, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, αποτελεί εκτελεστικό κανονισμό ο οποίος απλώς θέτει σε εφαρμογή τον κανονισμό 857/84.

95 Διαπιστώθηκε ήδη, στις σκέψεις 69 έως 78, ότι η Επιτροπή απλώς εφάρμοσε τις διατάξεις του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, σύμφωνα με τις επιταγές του κανονισμού αυτού, οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ευθύνεται για παράβαση του κοινοτικού δικαίου.

96 Έτσι, τυχόν ανακρίβεια ή έλλειψη σαφήνειας του κανονισμού 1546/88, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1033/89, δεν μπορεί να καταλογιστεί στην Επιτροπή, καθόσον αυτή απλώς συμμορφώθηκε προς τον κανονισμό 857/84 του Συμβουλίου, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89.

97 Όσον αφορά τον κανονισμό 857/84, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 764/89, αρκεί η διαπίστωση ότι οι ενάγοντες ουδόλως αμφισβήτησαν, στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής, το κύρος του εν λόγω κανονισμού ως παραβιάζοντος την αρχή της ασφάλειας δικαίου.

98 Εφόσον οι ενάγοντες δεν απέδειξαν το παράνομο της συμπεριφοράς που προσάπτεται στην Επιτροπή, παρέλκει να εξεταστεί κατά πόσον συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις θεμελιώσεως εξωσυμβατικής ευθύνης.

99 Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι η αγωγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

100 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή οι ενάγοντες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει στα δικαστικά έξοδα τον Alfonsius Alferink και τους 67 λοιπούς ενάγοντες των οποίων τα ονόματα περιλαμβάνονται στο παράρτημα.

Βηλαράς Martins Ribeiro Jürimäe

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 26 Ιουνίου 2008.

Ο Γραμματέας

E. Coulon

Ο Πρόεδρος

Μ. Βηλαράς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κληρονόμοι G. Vloedgraven,

W. L. A. van der Arend, κάτοικος Harmelen (Κάτω Χώρες),

H. W. Bakker, κάτοικος Middelstum (Κάτω Χώρες),

B. M. J. B. Beusmans, κάτοικος Noorbeek (Κάτω Χώρες),

P. J. M. Biermans, κάτοικος Herkenbosch (Κάτω Χώρες),

J. A. A. de Bont, κάτοικος Rutten (Κάτω Χώρες),

H. Boskma, κάτοικος Zwaagwesteinde (Κάτω Χώρες),

B. A. Bouma, κάτοικος Berlikum (Κάτω Χώρες),

E. A. M. Bouma, κάτοικος Rutten,

J. A. Bouma, κάτοικος Ried (Κάτω Χώρες),

H. Buwalda, κάτοικος Franeker (Κάτω Χώρες),

M. V. van Diederen, κάτοικος Doenrade (Κάτω Χώρες),

R. Dusselaar, κάτοικος Wier (Κάτω Χώρες),

J. van Duynhoven, κάτοικος Rijkevoort (Κάτω Χώρες),

H. J. Frederiks, κάτοικος Laag Keppel (Κάτω Χώρες),

G. J. M. Frieling, κάτοικος Deurningen (Κάτω Χώρες),

T. de Groot, κάτοικος Creil (Κάτω Χώρες),

H. J. ten Hagen, κάτοικος Winterswijk (Κάτω Χώρες),

H. J. ten Have, κάτοικος Beltrum (Κάτω Χώρες),

P. A. J. N. Hendriks, κάτοικος Valkenburg (Κάτω Χώρες),

H. Heringa, κάτοικος Leens (Κάτω Χώρες),

O. Hoekstra, κάτοικος Oosternijkerk (Κάτω Χώρες),

J. Hoekstra, κάτοικος Oosternijkerk,

W. H. C. M. Holtslag, κάτοικος Lelystad (Κάτω Χώρες),

J. H. A. Huijsmans, κάτοικος Weert (Κάτω Χώρες),

M. Huizinga, κάτοικος Firdgum (Κάτω Χώρες),

G. J. Hulter, κάτοικος Den Velde (Κάτω Χώρες),

P. J. M. Janssen, κάτοικος Wanssum (Κάτω Χώρες),

G. C. de Jongh, κάτοικος Marknesse (Κάτω Χώρες),

C. de Keijzer, κάτοικος Noordgouwe (Κάτω Χώρες),

P. M. Kemp, κάτοικος Breukelen (Κάτω Χώρες),

W. Koopmans-Hut, κάτοικος Ezinge (Κάτω Χώρες),

H. J. Leemkuil, κάτοικος Winterswijk-Miste (Κάτω Χώρες),

J. A. J. Leijten, κάτοικος Bant (Κάτω Χώρες),

G. J. Loozeman, κάτοικος Callantsoog (Κάτω Χώρες),

A. Lukens Folkers, κάτοικος Vlagtwedde (Κάτω Χώρες),

P. L. Marinussen, κάτοικος Grijpskerke (Κάτω Χώρες),

G. J. Meijer, κάτοικος Usquert (Κάτω Χώρες),

W. H. J. Mulder, κάτοικος Haarzuilens (Κάτω Χώρες),

Th. Neelen, κάτοικος Nunhem (Κάτω Χώρες),

G. J. Nijboer, κάτοικος Ane (Κάτω Χώρες),

A. Nijboer, κάτοικος Ane,

B. Oude Kotte, κάτοικος Fleringen (Κάτω Χώρες),

J. H. M. Roebroek, κάτοικος Schimmert (Κάτω Χώρες),

F. M. C. Rommens, κάτοικος Rijsbergen (Κάτω Χώρες),

J. A. C. M. Soffers, κάτοικος Rijsbergen,

J. G. Rompelberg, κάτοικος Noorbeek,

M. J. Scheele, κάτοικος Mensingeweer (Κάτω Χώρες),

J. van Sinderen, κάτοικος Ternaard (Κάτω Χώρες),

J. W. M. Smeets, κάτοικος Papenhoven (Κάτω Χώρες),

W. C. G. M. Stoffelen, κάτοικος Ottersum (Κάτω Χώρες),

J. H. Thomassen, κάτοικος Bemelen (Κάτω Χώρες),

J. H. van Til, κάτοικος Eppenhuizen (Κάτω Χώρες),

K. J. Veenkamp, κάτοικος Thesinge (Κάτω Χώρες),

J. T. F. J. Op 't Veld, κάτοικος Vlodrop (Κάτω Χώρες),

J. P. W. Vrencken, κάτοικος Beek (Κάτω Χώρες),

O. Vries, κάτοικος Engwierum (Κάτω Χώρες),

K. Vries, κάτοικος Engwierum,

M. W. de Weerd, κάτοικος Tollebeek (Κάτω Χώρες),

A. M. Weijenberg-Pleijers, κάτοικος Wittem (Κάτω Χώρες),

H. F. W. M. Wennekers, κάτοικος Creil,

R. W. Werners, κάτοικος Meppel (Κάτω Χώρες),

C. H. L. Wijnen, κάτοικος Maasbree (Κάτω Χώρες),

L. G. H. Willems, κάτοικος Ulestraten (Κάτω Χώρες),

J. G. Wilman, κάτοικος Engwierum,

D. Wilman, κάτοικος Engwierum,

J. M. P. Wolfs, κάτοικος Gronsveld (Κάτω Χώρες).